

ת"פ 44334/12/15 - מדינת ישראל, באמצעות תביעות לכיש נגד א ז - נוכח

בית משפט השלום בקריית גת

13 יוני 2018

ת"פ 44334-12-15 מדינת ישראל נ' ז

בפני כב' הסגנית נשיאה נגה שמואלי-מאיר

מדינת ישראל

באמצעות תביעות לכיש

ע"י ב"כ עו"ד עמית חומרי - נוכח

נגד

א ז - נוכח

ע"י ב"כ עו"ד איתן פרידמן - נוכח

המאשימה

הנאשם

גזר דין

רקע עובדתי

1. כפי הנטען בכתב האישום המתוקן, ביום 16.12.2015 בין השעה 23:30 לשעה 24:00 או בסמוך לכך, ניטש ויכוח בין הנאשם לבין רעייתו (להלן: "**המתלוננת**"), שהייתה בחודש החמישי להריונה באותה עת, וזאת על רקע יחסו של הנאשם למתלוננת. הוויכוח התנהל בנוכחות ילדיהם הקטינים של בני הזוג, ובמהלכו סירבה המתלוננת להכין אוכל לנאשם. בנסיבות האמורות, הנאשם איים על המתלוננת, באומרו: "אני ארצח אותך, החיים שלך תלויים בי, רק בזכות הילדים שלי את נושמת ואני אחליט מתי לגמור עליך, את יודעת מאיפה אני אתחיל?". בהמשך לאלה, הנאשם תקף את המתלוננת בכך שדחף אותה. המתלוננת בקשה מהנאשם שיחדל ממעשיו, ובתגובה האחרון איים עליה, באומרו: "כך אני רוצה להתעלל בך כך שאת חיה לגמור אותך תוך כדי".

עוד נטען, כי כשנה עובר ליום 17.12.2015, בשעות הלילה, ניטש ויכוח בין הנאשם למתלוננת. הוויכוח התנהל בנוכחות ילדיהם הקטינים של בני הזוג, ובמהלכו הנאשם תקף את המתלוננת בכך שהתקרב לפניה ונגח באפה באמצעות ראשו. כתוצאה מכך, נגרמה למתלוננת חבלה של ממש, בכך שדם זב מאפה.

2. הנאשם הודה במיוחס לו לעיל, והורשע על יסוד הודאתו זו בעבירות של **תקיפה הגורמת חבלה של ממש לבן זוג**, לפי סעיף 382(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"); **תקיפה סתם של בן זוג**, לפי סעיף 382(ב) לחוק העונשין; **ואיומים**, לפי סעיף 192 לחוק העונשין.

3. במסגרת הסדר הטיעון אשר נכרת בין הצדדים, הוסכם כי עובר לשמיעת הטיעונים לעונש יופנה הנאשם לשירות המבחן על מנת שיתקבל תסקיר בעניינו. כמו כן, הוצהר כי עמדתה העונשית של המאשימה בתיק זה הינה למאסר בפועל ואילו ההגנה תבקש לשקול את ביטול הרשעתו של הנאשם.

4. **בתסקיר שירות המבחן** מיום 28.12.2016, ממליץ השירות להורות על ביטול הרשעתו של הנאשם, ולהשית עליו

עונשים של צו מבחן, צו של"צ והתחייבות.

מטעמים של צנעת הפרט, לא אעלה עלי גזר הדין את כל המפורט שם, לבד מלציין כי הנאשם קיבל אחריות על מעשיו וביטא עליהם חרטה. כמו כן, הלה התבייש בהתנהגותו והביע מוטיבציה לערוך ניסיון לשקם את המערכת הזוגית תוך היעזרות בגורמים טיפוליים ומגשרים מבני עדתו. יחד עם זאת, צוין כי הנאשם טשטש את נסיבות ביצוע העבירות ומזער את חומרתן.

עוד צוין בתסקיר, כי בני הזוג החלו בתהליך גישור זוגי אצל מכובדים בני הקהילה האתיופית. בנוסף, במסגרת צו פיקוח מעצר, הנאשם השתתף בקבוצה טיפולית של שירות המבחן בתחום האלימות הזוגית. הטיפול בקבוצה נמשך כשלושה חודשים, והנאשם הגיע לרוב המפגשים. נמסר כי הנאשם גילה יכולת להיעזר בהליך הטיפול הקבוצתי, לבחון את עמדותיו הנוקשות ואת צרכי השליטה המוגברים. כמו כן, הנאשם הביע נכונות להמשיך בקשר טיפולי בתחום, ועם סיום השתתפותו בקבוצה הטיפולית, השתלב בטיפול פרטני במרכז למניעת אלימות במשפחה. שם, הנאשם הגיע באופן עקבי לשיחות פרטניות אחת לשבוע, שיתף בקשייו ועשה מאמץ להבין את דפוסי התנהגותו. לצד האמור, נמסר כי במהלך דצמבר 2016 הנאשם התקשה להתמיד וביטל פגישות על רקע מתיחות במקום עבודתו ומעבר לחברה אחרת.

לבסוף, לאחר שהביא בחשבון את מכלול השיקולים הרלוונטיים, העריך שירות המבחן כי מהנאשם נשקף סיכון בינוני-גבוה להישנות עבירות כלפי המתלוננת. סיכון זה, כך להערכתו של שירות המבחן, עשוי להצטמצם אם הנאשם ישתלב בטיפול המשך ייעודי בתחום האלימות הזוגית לטווח הארוך והמתלוננת תשתלב בטיפול המתאים לצרכיה.

5. בהמשך, ולאחר ששירות המבחן התבקש לבחון אפשרות להקל בתנאי שחרורו של הנאשם, הוגשו בעניינו תסקירים נוספים. הגם שהשאלה שעמדה שם לבחינתו של שירות המבחן נגעה לתנאי שחרורו של הנאשם, השירות הביא בתסקירים אלה גם נתונים שיכולים להיות רלוונטיים לעניין העונש. וכך, **בתסקיר מיום 06.04.2017**, נמסר כי הנאשם התקשה להגיע בעקביות לשיחות הפרטניות במרכז למניעת אלימות במשפחה, ולכן הטיפול הופסק. כן נמסר, כי לנוכח המוטיבציה שהביע הנאשם, נעשו כמה ניסיונות על ידי שירות המבחן לזמנו על מנת לתאם מועד לראיון לקבוצה טיפולית, אך ניסיונות אלה לא עלו יפה בגלל נסיבות הקשורות בנאשם.

בהמשך לאמור, ולאחר ששוחח עם המתלוננת (עמדתה הוגשה במסגרת פסקה חסויה), התרשם שירות המבחן כי הנאשם צרכי שליטה מוגברים, דחיסה ועוצמות רגשיות גבוהות ולא מווסתות. כמו כן, שירות המבחן מסר כי ביצע הערכת סיכון מחודשת, ובמסגרתה העריך שבהיעדר השתלבות בטיפול ייעודי ומובנה, אינטנסיבי וארוך טווח - נשקף מהנאשם סיכון ברמה גבוהה לביצוע עבירות דומות בעתיד. וכך, **בתסקיר מיום 24.04.2018**, נמסר כי הנאשם הביע מוטיבציה מילולית להשתלב בטיפול אולם, שירת המבחן התרשם כי הדבר נובע מרצונו לקדם את בקשתו להקלה בתנאים המגבילים ואת תוצאות ההליך המשפטי ולא מתוך מודעות לקשייו ולצורך בשינוי דפוסי התנהגותו. עוד נמסר כי להערכת השירות, הימנעות המתלוננת להיענות לפניות השירות מבטאת חשש מפני הנאשם עקב רמת הסיכון הגבוהה הנשקפת הימנו. משכך, לא בא השירות בהמלצה להקל בתנאיו המגבילים.

6. **מחוות דעת הממונה על עבודות השירות**, אשר התקבלה ביום **13.12.2017**, עולה כי הנאשם מתאים לביצוע עבודות שירות; מחוות דעת מטעם הממונה על עבודות השירות, אשר התקבלה ביום **14.01.2018**, עולה כי בשל התדרדרות במצבו הרפואי של הנאשם עקב תאונה, הלה איננו כשיר להשמה במסגרת עבודות השירות; מחוות דעת

עדכנית מטעם הממונה על עבודות השירות מיום **06.06.2018**, עולה כי בשל בעיות הרפואיות (אורטופדיות) הנאשם אינו כשיר לביצוע עבודות שירות.

טיעוני הצדדים (עיקרי הדברים)

7. באת כוח המאשימה עמדה על חומרת המעשים שביצע הנאשם ועל הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מכך. כמו כן, באת כוח המאשימה ביקשה להפנות, בין היתר, לכך שמעשיו של הנאשם נעשו בשתי הזדמנויות שונות; לעובדה שהאלימות שהופעלה על ידי הנאשם נמצאת ברף חומרה גבוהה; ולחבלה שנגרמה למתלוננת כתוצאה מאלימות זו. לבסוף, באת כוח המאשימה סברה כי מתחם העונש ההולם בגין מעשיו של הנאשם נע בין 5 ל- 12 חודשי מאסר, וביקשה לגזור את עונשו ברף העליון של מתחם זה.

אשר לשאלת ההרשעה, באת כוח המאשימה התנגדה להמלצת שירות המבחן, תוך שנטען כי הנאשם לא הוכיח שעלולה להיגרם לו פגיעה קונקרטית ככל שהרשעתו תיוותר כל כנה. עוד בעניין זה, ביקשה באת כוח המאשימה להזכיר כי שירות המבחן העריך שנשקפת מהנאשם רמת סיכון גבוהה להישנות עבירות דומות.

כאן יצוין, כי בדיון נוסף שהתקיים מאוחר יותר, לאחר שניתנה להגנה הזדמנות להציג מסמך שיהיה בו כדי לתמוך בטענתה כי הרשעה עלולה להוביל לפיטוריו של הנאשם, **המאשימה "ריכזה" במידת מה את עמדתה העונשית, ועתרה להשית על הנאשם מאסר שיכול שירוצה בעבודות שירות, למשך התקופה המקסימלית (עמ' 16, שורה 24, בפרוטוקול הדיון מיום 06.02.2017).**

8. באת כוח הנאשם ביקשה להפנות להליך שעובר הנאשם תוך הסתייעות בשירות המבחן; לחרטה שהביע על מעשיו; לעובדה כי התחתן בגיל צעיר ולקשיים שעמדו ברקע של נישואים אלה; לכך שלמתלוננת לא נגרמו חבלות משמעותיות; ולכך שהנאשם היה עצור בתיק זה מאחורי סורג ובריה ובהמשך משוחרר תחת תנאים מגבילים. כמו כן, הפנתה ההגנה למאפייני החיוביים של הנאשם, ובכלל זה לעברו הפלילי הנקי; לכך שביצע שירות צבאי מלא; ולעובדה כי המדובר באדם נורמטיבי המשולב בשוק התעסוקה.

אשר לשאלת ההרשעה, נטען כי הנאשם עובד כנהג אוטובוס בחברת "אפיקים" וכי אם הרשעתו תיוותר על כנה הוא יפוטל מעבודתו זו, מה שיביא לפגיעה כלכלית קשה מאוד. בהזדמנות זו אף נטען, כי מתחם העונש ההולם בגין מעשיו של הנאשם צריך לנוע בין אי הרשעה לבין מאסר בעבודות שירות. בסיומם של דברים, ביקשה ההגנה לאבחן את עניינו של הנאשם מעניינם של הנאשמים אשר נדונו בפסיקה שהוגשה מטעם המאשימה, ועתרה לאמץ את המלצות שירות המבחן.

9. הנאשם אשר קיבל את "זכות המילה האחרונה", התנצל על מעשיו וטען כי נתרם מהטיפול לו זכה במסגרת שירות המבחן וכי הוא מתכוון להמשיך בקשר הטיפולי. לבסוף, הלה ביקש כי בית המשפט יתחשב בו, על מנת שיוכל לשקם את הזוגיות שלו ולהמשיך לפרנס את משפחתו בכבוד.

10. יצוין כי לבקשת המאשימה בתום הטיעונים לעונש, ובהסכמת ההגנה, ניתנה לנאשם הזדמנות להציג מסמך מטעם מעסיקו (ושהיה בו כדי לתמוך בטענה לפיה הרשעתו בדין תוביל לפיטוריו), ועל כן הדיון נדחה. ואכן בהמשך, הוגשו

לעיונו של בית המשפט שני מכתבים מאת דוד נסימי, מנהל סניף בחברת "אפיקים" המעסיקה את הנאשם (שני המכתבים סומנו נ/1). התייחסותו של בית המשפט לשני מכתבים אלה תובא בהמשך.

דין והכרעה

11. בסימן א'1 לפרק ו' בחוק העונשין, אשר הוסף לחוק העונשין במסגרת תיקון מס' 113, נקבע **עקרון ההלימה** כעקרון המנחה בענישה. לאמור, ניתן משקל בכורה לשיקולי גמול, ונקבע כי בראש ובראשונה על העונש להלום את חומרת העבירה בנסיבותיה ואת מידת אשמו של הנאשם (ר' גם ע"פ 1523/10 **פלונית נ' מדינת ישראל**, 18.04.2012); וע"פ 452/14 **ניסים דבוש נ' מדינת ישראל**, (03.04.2014).

בהתאם למתווה שהותווה על ידי המחוקק בתיקון 113 לחוק העונשין ופורש לאחר מכן בפסיקתו של בית המשפט העליון, שומה על בית המשפט בעת גזירת העונש לנקוט בהליך תלת שלבי: תחילה, מקום בו מדובר בנאשם שהורשע בכמה עבירות, יש לקבוע אם הן מהוות "אירוע אחד" או כמה אירועים נפרדים; בשלב השני, וככל שייקבע כי מכלול מעשיו של הנאשם מהווה "אירוע אחד", יש לקבוע את מתחם העונש ההולם בגין אותו אירוע; בשלב השלישי, יגזור בית המשפט את עונשו של הנאשם בגדרי המתחם שנקבע או מחוצה לו, ככל שמתקיימים שיקולי שיקום או מנגד שיקולים של הגנה על שלום הציבור (ראו ע"פ 8641/12 **מוחמד סעד נ' מדינת ישראל**, (05.08.2013)).

קביעת מתחם העונש ההולם

12. ראשית חוכמה יצוין, כי המאשימה עתרה לקבוע מתחם עונש אחד בגין מכלול מעשיו של הנאשם, ובשים לב ל"מבחן הקשר ההדוק" וליתר מבחני העזר אשר נקבעו לעניין זה בפסיקתו של בית המשפט העליון (ראו למשל, דעת הרוב בע"פ 4910/13 **אחמד בני ג'אבר נ' מדינת ישראל**, (29.10.2014); ע"פ 1261/15 **יוסף דלאל נ' מדינת ישראל**, (03.09.2015); ע"פ 3164/14 **גיא פן נ' מדינת ישראל**, (29.06.2015)), בדיון עשתה כן.

שכן בענייננו, חרף העובדה שבין העבירות חלף פרק זמן שאיננו מבוטל, המדובר בעבירות אלימות שבוצעו במסגרת אותה מערכת יחסים זוגית קלוקלת, כנגד אותה המתלוננת ובאותו המקום. בנסיבות אלה, יש לראות מעשיו של הנאשם כמסכת עבריינית אחת ולקבוע כי קיים "קשר הדוק" בין מכלול העבירות (ראו והשוו בעניין זה פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע בתפ"ח (מחוזי באר שבע) 7848-04-10 **מדינת ישראל נ' קרלוס דלמר**, (28.07.2015), שם אמנם לצד עבירות אלימות דובר גם בעבירות מין שבוצעו בתוך המשפחה, אך הרציונל העומד מאחורי הדברים בסוגיה הנדונה כאן, יפה גם לענייננו). אשר על כן, כאמור, אקבע מתחם עונש הולם אחד בגין מכלול מעשיו של הנאשם, כפי עתירת המאשימה.

לצד האמור ועל כל פנים, בטרם קביעת מתחם העונש ההולם, בית המשפט יזהיר את עצמו שמא מעשה עבירה זה או אחר "יבלע" במכלול האירועים, כך שהנאשם לא יענש בגינו, וכל מעשה יזכה להתייחסות ראויה ונפרדת בעת הליך גזירת העונש (ראו והשוו דבריו של בית המשפט המחוזי בעפ"ג (מחוזי באר שבע) 39844-08-13 **מדינת ישראל נ' פאיז אבו רקייק**, (26.12.2013)).

13. לגופו של עניין, כאמור בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, קביעת מתחם העונש ההולם תיעשה בהתאם לעקרון ההלימה

(הוא העיקרון המנחה בענישה), תוך התחשבות בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, בערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע, במידת הפגיעה בהם ובמדיניות הענישה הנוהגת.

14. **הערכים החברתיים המוגנים** שנפגעו כתוצאה ממעשי האלימות הפיזית של הנאשם כלפי רעייתו, הינם שמירה על שלמות גופם, שלום וביטחונם של בני משפחה בכלל, ובני זוג בפרט, כאשר בדרך כלל מדובר בשמירה על החלשים מפני התעמרותם של החזקים. כך גם, לא זו בלבד שעבירות של אלימות במשפחה מבוצעות בדרך כלל בחדרי חדרים רחוק מכול עין, אלא שגם לא אחת נמנעים הקורבנות מלפנות לרשויות אכיפת החוק, הן בשל תלות רגשית או כלכלית בעבריין והן בשל הרצון לשמור על שלמות התא הזוגי, מה שמקשה עוד יותר על גילויין של העבירות ועל העמדתם של העבריינים לדין. לא בכדי מצא המחוקק לקבוע כי העונש המרבי הקבוע לצדן של עבירות התקיפה הגורמת חבלה של ממש והתקיפה סתם יוכפל בשעה שאלו מבוצעות כלפי בת זוג (ראו בעניין זה, למשל, דבריה של כב' השופטת א' פרוקצ'יה בע"פ 6758/07 **פלוגי נ' מדינת ישראל**, (11.10.2007); ודבריו של כב' השופט י' עמית בע"פ 669/12 **יוסף עמיאל נ' מדינת ישראל**, (19.04.2012)).

בעצם ביצוע עבירת האיומים, פגע הנאשם בערכים שנועדו להגן על שלוות נפשו של הפרט ועל חופש הפעולה שלו, זאת כאשר מעשה האיום נועד להניע אדם לבצע פעולה כלשהי בניגוד להסכמתו החופשית, או להניאו מפעולה אותה ביקש לבצע (ר' והשוו דבריו של כב' השופט א' גולדברג בע"פ 103/88 **משה ליכטמן נ' מדינת ישראל**, פ"ד מג(3) 373, 379 (1989)). בדומה לעבירות התקיפה, גם חומרתה של עבירת האיומים מקבלת משנה תוקף מקום בו היא מופנית כלפי בת זוג (ראו והשוו: כב' השופט ס' ג'ובראן בע"פ 6577/09 **ניר צמח נ' מדינת ישראל**, (20.08.2009)).

15. לאור הנסיבות שנלוו לביצוע העבירות, כפי שאלה יפורטו בהמשך, ובשים לב לכך שהנאשם תקף את המתלוננת בשתי הזדמנויות שונות ובנוכחות ילדיהם הקטינים, מצאתי כי במקרה הנדון **מידת הפגיעה** בערכים המוגנים מצויה ברף בינוני.

16. במסגרת בחינת **הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה**, נתתי דעתי לאופייה של האלימות אשר הפעיל הנאשם כלפי המתלוננת בשתי ההזדמנויות. וכך, האלימות שהופעלה על ידו באירוע הראשון (מבחינה כרונולוגית), עת נגח באפה של המתלוננת, מצויה ברף חומרה בינוני-גבוה, ואילו האלימות שנקטה על ידו באירוע השני, כאשר דחף את המתלוננת, מצויה ברף הנמוך. כן נתתי דעתי לדרגת החומרה של החבלה שנגרמה למתלוננת. כידוע, עבירות התקיפה שבהן הורשע הנאשם יכולות לחול על מגוון רחב של מעשי אלימות ועל דרגות חומרה שונות של חבלות, וברי כי אין דין דחיפה כדין מהלומת אגרוף, ואין דין חבלה בדמות המטומה אחת כדין חבלות שעניין פצעים מדממים באזורים שונים בגוף. בענייננו, במנעד המעשים אשר יכולים להיכנס לגדריהן של העבירות שבהן הורשע הנאשם, מצאתי כי מעשיו (בשקלולם בשתי ההזדמנויות) מצויים ברף הבינוני, ואילו החבלה שנגרמה כתוצאה מהם מצויה ברף הבינוני-הנמוך.

לצד קביעתי לפיה מעשה הדחיפה מצוי ברף הנמוך במדרג החומרה של מעשי האלימות השונים, הרי שעדיין לא ניתן להתעלם מהעובדה שבעת שהנאשם תקף אותה, הייתה המתלוננת בחודש החמישי להריונה, ונסיבה זו תישקל לחומרה.

בהמשך לאמור, בית המשפט שוקל גם את הנזק הפוטנציאלי אשר היה טמון במעשיו של הנאשם, ובייחוד הדברים אמורים בשים לב לעובדה שבאחת ההזדמנויות הנאשם התקרב אל פניה של המתלוננת ונגח באפה, מעשה שעלול היה לגרום למתלוננת נזק חמור בהרבה מזה שנגרם לה בסופו של יום, וכבר היו דברים מעולם. דברים דומים אף צריכים

להיאמר בכל הנוגע למעשה הדחיפה שבוצע כלפי המתלוננת בשעה שכאמור, היא הייתה בחודש החמישי להריונה, תוך שבנקל עלול היה להיגרם לה או לעובריה נזק כתוצאה מכך.

זאת ועוד, ואף מעבר לנזק הפיזי שנגרם למתלוננת, יש ליתן את הדעת לכך שהעבירות בוצעו בנוכחות ילדיהם הקטינים של הנאשם והמתלוננת, מה שמוסיף ממד של חומרה למעשים. שכן, בנסיבות כאלה, מעבר לכאב הפיזי שנגרם למתלוננת, הרי שיש לשער שהנאשם אף גרם לתחושות של בושה ועגמת נפש, הן למתלוננת והן לילדיהם הקטינים, אשר יש להניח כי נאלצו לשמוע את אביהם מאיים על אמם ולצפות בו בעודו דוחף אותה בהזדמנות אחת, ונוגח באפה וגורם לה לחבלה בהזדמנות אחרת. יתר על כן, אודות הנזק שנגרם למתלוננת ברמה הנפשית, אף ניתן ללמוד מהעובדה שזו נאלצה לפנות לקבלת סיוע ותמיכה במרכז למניעת אלימות, כפי שעולה מהתסקיר מיום 28.12.2016.

בנוסף, יש לשקול את טיבם של דברי האיום שהשמיע הנאשם, כאשר במקרה הנדון מדובר באיומים שבחלקם הם ספציפיים - לרצוח את המתלוננת.

עוד יש ליתן את הדעת לכך שבאירוע השני (מיום 16.12.2015) בחר הנאשם לאיים ולתקוף את המתלוננת על עניין של מה בכך, לאחר שזו סירבה להכין לו אוכל. הדברים אף צריכים להיאמר בכל הנוגע לאירוע הראשון (כשנה עובר ליום 16.12.2015), כאשר גם שם אין כל אינדיקציה לכך שלמעשה התקיפה של הנאשם קדמה התגרות כלשהי מצדה של המתלוננת. מנגד ולקולא, שקלתי את העובדה כי מעשיו של הנאשם בוצעו מתוך התפרצות כעס ספונטנית, בעידנא דריתחא, ומבלי שקדם להם תכנון מוקדם.

17. בכל הנוגע **למדיניות הענישה הנוהגת**, סקירת הפסיקה מלמדת כי ישנו מנעד רחב של עונשים - החל מענישה צופה פני עתיד, בין אם לצד צו של"צ ובין אם לאו, עובר בעונשי מאסר למשך מספר חודשים לריצוי בעבודות שירות, וכלה בעונשי מאסר ארוכים יותר, שבשים לב לאורכם אינם ניתנים לריצוי בעבודות שירות - המושתים על הנאשמים השונים אשר הורשעו בביצוע עבירות של אלימות בתוך המשפחה לצד עבירות איומים. מטבע הדברים, בעבירות ממין זה קיימות דרגות חומרה שונות, כאשר מתחמי הענישה משתנים בהתאם לנסיבות הנלוות לעבירות, ובכלל זה אופייה של האלימות שננקטה; חומרת החבלות שנגרמו, אם בכלל; מידת התכנון שקדם לעבירה; ועוד. בדומה, העונשים שמושתים על הנאשמים השונים בתוך המתחמים או מחוצה להם, משתנים לנוכח נסיבותיהם ומאפייניהם האישיים, כגון קיומו או היעדרו של עבר פלילי; הבעת החרטה מצדם ונטילת אחריות; השתתפות בהליכים טיפוליים; גילם; וכיוצא באלה.

כדוגמא למנעד הענישה הרחב שלעיל, ראו: עפ"ג (מחוזי מרכז) 15569-12-15 **מדינת ישראל נ' נגאוקר**, (29.03.2016); עפ"ג (מחוזי מרכז) 36583-05-15 **קפלון נ' מדינת ישראל**, (טרם פורסם במאגרים) (17.11.2015); ת"פ (שלום רמלה) 58560-12-14 **מדינת ישראל נ' פלוני**, (09.06.2010); ת"פ (שלום רמלה) 6064-12-14 **מדינת ישראל נ' פלוני**, (20.07.2015); ת"פ (שלום רחובות) 22380-02-13 **מדינת ישראל נ' פלוני**, (04.03.2015); ת"פ (שלום ירושלים) 21995-05-14 **מדינת ישראל נ' פלוני**, (20.10.2014); ת"פ (שלום טבריה) 52827-02-14 **מדינת ישראל נ' פלוני**, (24.02.2015).

כאן יצוין, כי בפסיקה שלעיל אמנם ניתן למצוא עונשים משני קצותיו של מנעד הענישה שעליו עמדתי קודם לכן, אולם נדמה כי עונשי המאסר למשך מספר חודשים, לריצוי בעבודות שירות, הם העונשים הדומיננטיים שמושתים בדרך כלל, בעוד שרק בהתקיים נסיבות חריגות, לכאן או לכאן, נגזרים עונשים חמורים או קלים יותר. מה גם, וזאת חשוב לזכור, כי

גם לאחר תיקון 113 הענישה היא לעולם אינדיוידואלית וכל מקרה צריך להיבחן לגופו, תוך שהבחינה כאמור תמיד צריכה להיעשות לגופן של העבירות והנסיבות הנלוות להן ולגופם של נאשמים, על כל מאפייניהם האישיים ונסיבותיהם הייחודיות (ראו והשוו ע"פ 433/89 ג'ורג' אטיאס נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(4) 170, (1989); ורע"פ 3173/09 פראגין נ' מדינת ישראל, (05.05.2009)). קביעת מתחמי הענישה והשתת העונשים בגדריהם לעולם לא יכולים להיעשות על סמך הכותרות של העבירות (ראו והשוו ע"פ 1323/13 רך חסן נ' מדינת ישראל, (05.06.2013); ורע"פ 4088/13 אחמד בן שחדה הדרי נ' מדינת ישראל, (11.06.2013)).

עוד יש לזכור, כי בכל מקרה השיקול של "מדיניות הענישה" הינו אך שיקול אחד מבין מכלול השיקולים אותם ישקול בית המשפט בטרם קביעת מתחם העונש ההולם וגזירת הדין (ראו בעניין זה ע"פ 1903/13 חמודה עיאשה נ' מדינת ישראל, (25.06.2013)).

18. כללם של דברים, לאחר שנתתי דעתי למכלול השיקולים המעוגנים בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, כפי שפורט לעיל, ובייחוד בשים לב לאופייה של האלימות שהופעלה מצדו של הנאשם (בשקלולה בשתי ההזדמנויות), לחבלה שנגרמה כתוצאה ממנה, לעובדה כי הנאשם תקף את המתלוננת בשתי הזדמנויות שונות (כך שהוא הורשע בשתי עבירות של תקיפה, לצד עבירת האיומים), **מצאתי לקבוע כי מתחם העונש ההולם במקרה הנדון ינוע בין 3 ל- 14 חודשי מאסר בפועל, לצד פיצוי וענישה נלווית נוספת.**

בשוליה של נקודה זו, אציין כי לא אוכל לקבל את טענת ההגנה, לפיה מתחם העונש ההולם במקרה הנדון צריך לנוע בין אי הרשעה לבין מאסר בעבודות שירות. בהתייחס לרף התחתון הנטען, יש לומר (והדברים עוד יתוארו בהמשך) כי אך ורק במקרים חריגים ימנע בית המשפט מהרשעתו של נאשם שנמצא אשם בביצוע עבירה. קבלת עמדתה של הסנגורית, תביא לידי כך שנאשמים בביצוע עבירות אלימות בתוך המשפחה ואשר נמצא כי בעניינם יש לגזור עונש ברף הנמוך של מתחם העונש ההולם, יסיימו את עניינם כמעט באופן אוטומטי ללא הרשעה. בעצם כך, הלכה למעשה, יהפוך החריג לכלל, וזאת בניגוד להלכה הנוהגת בשאלת אי ההרשעה.

שאלת ההרשעה

19. ל פי ההלכה הפסוקה, אשר לא שונתה בעקבות תיקון 113 לחוק העונשין, משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם, וסיום ההליך המשפטי ללא הרשעה ייעשה רק במקרים חריגים שבחריגים, בהם היחס שבין חומרת העבירה לבין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה, אינו סביר (ראו בעניין זה, למשל, רע"פ 11476/04 מדינת ישראל נ' חברת השקעות דיסקונט בע"מ, (14.04.2010); רע"פ 5100/14 מסארוה נ' מדינת ישראל, (28.07.2014); ורע"פ 7224/14 פרנסקי נ' מדינת ישראל, (10.11.2014) (להלן: "פרשת פרנסקי")). זאת ועוד, בפסיקה המנחה בשאלת הימנעות מהרשעה נקבע כי זו מותנית בהצטבר שני גורמים: האחד, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם והשני, סוג העבירה מאפשר ביטול ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים (לעניין זה ראו: ע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997) (להלן: "פרשת כתב") וע"פ 2513/96 מדינת ישראל נ' ויקטור שמש, פ"ד נ(3) 682 (1996)).

כן ראו את מבחני העזר בעניין זה, כפי שעמד עליהם כב' השופט ש' לויין בפרשת כתב ואת פסיקתו של בית המשפט העליון בע"פ 2669/00 מדינת ישראל נ' פלוני, פ"ד נד(3) 685, 690 (2000).

20. לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים ועיינתי בתסקירי שירות המבחן, שוכנעתי כי מקרה זה אינו נמנה בגדר אותם מקרים חריגים שבהם יהיה זה מוצדק לסטות מהכלל לפיו נאשם שעבר עבירה יורשע בדינו. מצאתי, כי עניינו של הנאשם אינו נופל לגדר אותם "חריגים שבחריגים" או שמתקיימות בו אותן נסיבות מיוחדות המצדיקות הימנעות מהרשעתו. ובמה דברים אומרים?

21. ראשית, סבורתי כי בנסיבותיו של המקרה הנדון לא ניתן להימנע מהרשעתו של הנאשם מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים. ברי כי כל מקרה צריך להיבחן לגופו, ובהחלט ייתכן כי יהיו מקרים בהם יהיה זה מוצדק להימנע מהרשעתו של נאשם שהואשם בעבירות זהות או דומות לאלה שביצע הנאשם. אולם כאמור, כל מקרה צריך להיבחן לנוכח נסיבותיו הספציפיות ואת מירב המשקל בעניין זה יש לתת לא "כותרות" של סעיפי האישום, אלא למעשים גופם.

במקרה הנדון, מצאתי כי לנוכח חומרת מעשיו של הנאשם, ובוודאי מקום בו לא מדובר במעידה חד פעמית שלו, כאשר הוא ביצע את העבירות כלפי המתלוננת בשתי הזדמנויות שונות שבאחת מהן נגח עם ראשו באפה, והכל בנוכחות ילדיהם הקטינים, לא ניתן להימנע מהרשעתו מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים. ביטול הרשעתו של הנאשם עלולה לשלוח לו ולציבור כולו מסר מוטעה של סלחנות, ויפים לעניין זה, דבריה של כב' סגנית הנשיא (כתוארה אז) ר' יפה-כ"ץ בע"פ (מחוזי באר שבע) 51803-05-15 מדינת ישראל נ' פנחס דדון, (20.09.2015):

"חשיבות השמירה על ערך השוויון בפני החוק, שמשמעותו, בין היתר, כי מי שעבר עבירה יורשע בגינה ורק במקרה חריג שבחריגים יימנע ביהמ"ש מהרשעתו, מקבלת משנה משקל כאשר מדובר בעבירות אלימות שבוצעו בתוך המסגרת המשפחתית... להבנתי, ישנה חשיבות רבה דווקא בהרשעה בעבירות שעניינן אלימות במשפחה, נוכח הפיכתן של עבירות אלה למכת מדינה ונוכח הסכנה האורבת לנשים ולילדים בין כותלי ביתם מהמכים אותם, באותו מקום שאמור להיות להם למגן, ומאותם אנשים שאמורים להגן עליהם. לעצם ההרשעה כוח משל עצמו, בין ככתם שיוטל על מבצע העבירה ובין ככלי הרתעתי המופנה גם כלפי אחרים, לבל יבצעו עבירות כגון אלה".

בענייננו, לא שוכנעתי שיש מקום להתחשבות כה מיוחדת של בית המשפט בנאשם, עד כדי ביטול הרשעתו בדין. אדרבא - בשים לב להערכתו של שירות המבחן לפיה מהנאשם נשקף סיכון גבוה להישנות עבירות דומות בעתיד, אלא אם יעבור טיפול אינטנסיבי וארוך טווח, ומקום בו הנאשם לא הקפיד עד תום לשתף פעולה בפן הטיפולי עם שירות המבחן - סבורתי כי נדרש גם נדרש כי יוטל עליו אותו כתם פלילי, וטוב שידע כי בית המשפט לא ינקוט בסבלנות ובסובלנות כלפי הנוהגים באלימות, בין אם פיזית ובין אם מילולית, כלפי בנות זוגם. בהיעדר טיפול מתאים, יש לקוות כי ידיעה זו היא שתרתיעו מלשוב ולבצע עבירות אלימות כנגד המתלוננת, או בכלל.

22. התנאי לפיו הימנעות מהרשעתו של הנאשם לא תביא לפגיעה מהותית בשיקולי ענישה אחרים, הינו למעשה תנאי שבלעדיו אין, ולכן די באמור עד כה כדי לדחות את בקשתו של הנאשם להימנע מהרשעתו. יחד עם זאת, לא אעצור הילוכי בנקודה זו, ואציין כי אף לא הוכח בפניי שהותרת הרשעתו של הנאשם על כנה תביא לפגיעה **ממשית** בתעסוקתו או בשיקומו, ואסביר.

ממכתבו של מר דוד נסימי (שאיננו נושא תאריך) עולה כי חברת "אפיקים" שבה מועסק הנאשם הינה חברת תחבורה ציבורית שמפעילה קווי תחבורה ציבורית בעיר אשדוד. כן נמסר שם, כי הנאשם הינו נהג ממושמע, יסודי ורציני, חרוץ

ואשר מקפיד על שירותיות לשביעות רצון ממוניו. מעבר לאלה, לא נטען במכתב זה כי הנאשם עלול להיות מפוטר ממקום עבודתו במקרה שבו הרשעתו תיוותר על כנה.

במכתב מיום 05.02.2017, לאחר ששוב פעם מר דוד נסימי משבח את עבודתו של הנאשם, הלה כותב: "לציין שבמידה והנ"ל יורשע **אנו נשקול את המשך העסקתו כנהג באפיקים חברת תחבורה ציבורית עד כדי פיטוריו מהחברה**. לאור זאת אבקש לשקול האם להרשיעו שכן זה יפגע במקום פרנסתו והמשך העסקתו כנהג בחברת תחבורה ציבורית".

הנה כי כן, משני מכתבים אלה עולה כי אף אם הרשעתו של הנאשם תיוותר על כנה, עדיין פיטוריו ממקום עבודתו אינם מחויבי המציאות. שכן, במכתב מיום 05.02.2017 נכתב מפורשות כי החברה "**תשקול**" את המשך העסקתו של הנאשם וכי הרשעתו עלולה להביא לסנקציה "**עד כדי פיטוריו מהחברה**". כלומר, אף אם הנאשם יורשע בדינו, ממילא שאלת פיטוריו תהיה נתונה לשיקול דעת החברה, אשר יכולה לנקוט כלפי הנאשם בצעדים שונים שאינם בהכרח פיטורים, אלא "עד כדי פיטוריו". והרי חזקה על החברה כי תשקול את מכלול השיקולים הרלוונטיים לעניין הנדון, ובכלל זה את מאפייניו החיוביים של הנאשם, כפי שאלה מפורטים בשני המכתבים שהוגשו לעיוני.

זאת ועוד, אף אם אצא מנקודת הנחה כי הנאשם יפוט מעבודתו אם הרשעתו תיוותר על כנה, הרי שעדיין לא נטען בפניי, וממילא גם לא הוכח, כי רישיון הנהיגה לאוטובוס יישלל ממנו או שתוקפו לא יוארך. יוצא אפוא, כי לא הוכח שאם הנאשם יורשע בדינו הדבר בהכרח ימנע הימנו להמשיך לעסוק במקצוע שלו, אלא שייתכן כי יצטרך לעשות זאת במסגרת חברה אחרת.

כאן אף מצאתי להזכיר את פסיקתו של בית המשפט המחוזי מרכז בע"פ (מחוזי מרכז) 24457-03-15 **פבל גוטרמן נ' מדינת ישראל**, (30.08.2015), שם נקבעה מעין "**מקבילית כוחות**", כאשר מידת הפגיעה הקונקרטית שהוכחה נדרשת כתנאי להימנעות מהרשעה תעמוד ביחס ישר לחומרת העבירות המיוחסות לנאשם (והדברים אף נלמדים מהתנאי הדורש קיומו של יחס בלתי סביר בין חומרת העבירה לבין מידת הפגיעה בנאשם). כלשונו של בית המשפט:

"ככל שמעשי העבירה חמורים יותר, כך אין להסתפק בפגיעה כללית ועתידית, אלא נדרשת פגיעה קונקרטית, ברורה ומוחשית יותר. ולהיפך - ככל שמעשי העבירה קלים יותר, כך ניתן להסתפק בפגיעה כללית יותר, לרבות תוך התחשבות בעובדה שמדובר בצעירים המצויים בראשית דרכם ושעתידם עוד לפניהם. כמובן שכל זאת בתנאי שמלכתחילה אכן מדובר בעבירה מהסוג ומהנסיבות שמצדיקות בחינת האפשרות לוותר על ההרשעה מבלי שהדבר יפגע באופן חמור באינטרס הציבורי".
כן ראו דברים דומים שנאמרו בת"פ (מחוזי ירושלים) 36771-11-15 **מדינת ישראל נ' פנש ואח'**, (14.06.2016).

והנה בענייננו, הנאשם הורשע בביצוע עבירות אלימות כלפי רעייתו, אשר בוצעו בשתי הזדמנויות, ושאחת מהן הותירה אצל המתלוננת סימן חבלה של ממש לאחר שהוא נגח באפה. בנסיבות אלה, כאמור, היה על הנאשם להוכיח פגיעה **ממשית ומוחשית** בעתידו ובתעסוקתו, וזאת הוא לא עשה.

בשולי נקודה זו אשוב ואציין, כי ניתן לראות בדברים הנוגעים לשאלת הנזק הקונקרטי כנאמרים בבחינת למעלה מהצורך. שכן, אף אם אצא מנקודת הנחה שהרשעתו של הנאשם בדין תפגע בתעסוקתו בצורה ממשית, עדיין לא יהיה בכך כדי לשנות ממסקנתי לפיה אין מקום להורות על ביטול ההרשעה. שכן, כאמור, ממילא שוכנעתי כי לא ניתן במקרה זה להימנע מהרשעתו מבלי לפגוע בשיקולי ענישה אחרים.

23. זאת ועוד, וכפי שצוין קודם לכן, מסקנתי לפי אין מקום להימנע מהרשעתו של הנאשם אף מתחזקת לנוכח הערכתו של שירות המבחן לפיה מהנאשם קיים סיכון ברמה גבוהה להישנות עבירות דומות. הנאשם לא עבר טיפול מובנה, אינטנסיבי וארוך טווח, ועל כן סיכון זה עומד על כנו גם כיום. עוד יש לתת את הדעת לכך שאין המדובר במעידה חד פעמית של הנאשם, שכן העבירות בוצעו על ידו בשתי הזדמנויות שונות (וראו את מבחני העזר שנקבע על ידי כב' המשנה לנשיא ש' לוי **בפרשת כתב**).

אכן, אילו הנאשם היה מתגייס להליך הטיפולי כפי שהוצע לו על ידי שירות המבחן ויתר הגופים הטיפוליים, מסוכנותו עשויה הייתה להצטמצם. אולם, כפי שתואר בתסקיר מיום 06.04.2017, הנאשם התקשה להגיע בעקביות לשיחות הפרטניות במרכז למניעת אלימות במשפחה ולכן טיפול זה הופסק. כמו כן, הנאשם מיאן להגיע לשיחות המבחן כדי שתיבחן אפשרות שילובו בקבוצה טיפולית במסגרת השירות, ובעצם כך, ניתן לומר כי דחה את היד שהושטה לו על ידי שירות המבחן בפן הטיפול. בנסיבות אלה, אין לדבר על הענקת משקל מכריע לשיקולי השיקום בשאלת הרשעתו של הנאשם.

24. לבסוף יצוין, כי לא התעלמתי מהמלצת שירות המבחן להורות על ביטול ההרשעה של הנאשם. יחד עם זאת, כפי הידוע המלצתו של שירות המבחן, כשמה כן היא - המלצה בלבד, ובכל הכבוד הראוי, בית המשפט איננו מחויב לה. כפי הידוע, ככלל, שוקל שירות המבחן ומביא בחשבון בעת גיבוש המלצתו בעיקר את האינטרס האישי של הנאשם. לעומתו, אמון בית המשפט על שקילת אינטרסים שונים ורחבים יותר, ושווה עליו להביא בחשבון אף את אינטרס הציבור בכללותו. לשירות המבחן תרומה חשובה ביותר להליך השיפוטי, אך המלצתו של שירות המבחן מבטאת פן אחד בלבד מתוך שיקולי הענישה שבית המשפט מחויב לשקול (ראו והשוו, דבריו של כב' השופט מ' שמגר בע"פ 344/81 מדינת ישראל נ' שחר סגל, פ"ד לה (4) 313, 318 (1981); בע"פ 1472/15 שי שעשוע נ' מדינת ישראל, (17.05.2015); בע"פ 7389/13 נתן טייטלבוים נ' מדינת ישראל, (17.12.2013); בע"פ 5212/13 שמעון נ' מדינת ישראל, (29.08.2013)).

גם לגופו של עניין, אציין בזהירות הנדרשת כי תסקיר שירות המבחן מיום 28.12.2016 שבסופו המלצה להורות על ביטול הרשעתו של הנאשם הינו אמביוולנטי במידת מה, ונדמה שההמלצה הסופית של השירות אינה הולמת את התרשמותו כפי שזו הובאה בגוף התסקיר. ברי כי בית המשפט אינו שם עצמו בנעליו של שירות המבחן, אולם לא נהיר כיצד שירות המבחן בא בהמלצה להימנע מהרשעתו של הנאשם, וזאת חרף הערכתו כי קיים סיכון בינוני גבוה להישנות עבירות דומות מצדו של הנאשם (כאשר הוא טרם שולב בטיפול שיהיה בו כדי להפחית מסוכנות זו).

25. לאור כל האמור לעיל, ומשקבעתי כי לא ניתן במקרה הנדון להורות על ביטול הרשעתו של הנאשם מבלי לפגוע בשיקולי ענישה אחרים, וכי לא הוכח שהרשעתו בדין בהכרח תסב לו נזק חמור, הריני להורות כי **הרשעתו של הנאשם תיוותר על כנה**.

גזירת העונש המתאים לנאשם

26. אשר לגזירת עונשו של הנאשם בגדרי מתחם העונש ההולם, כאמור בסעיף 40ג(ב) לחוק העונשין, על בית המשפט לשקול בעניין זה את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, כפי שאלו מפורטות בסעיף 40יא לחוק העונשין.

בעניין זה, נתתי דעתי לעובדה כי לנאשם עבר פלילי נקי, וכי זו הסתבכותו הראשונה עם החוק. כן שקלתי את חלוק הזמן

מעט ביצוע העבירות ואת הפגיעה שעלולה להיגרם לנאשם ולמשפחתו ככל שיושת עליו עונש מאסר, ולו לריצוי בעבודות שירות, וזאת בשים לב לעובדה כי הלה טרם ריצה עונשי מאסר בעברו, ולכך שהוא אב לחמישה ילדים קטינים.

עוד ולקולא, יש ליתן את הדעת לכך שהנאשם הודה בביצוע העבירות, מה שייתר את העדתה של המתלוננת בבית המשפט ואף הביא לחיסכון בזמן שיפוטי יקר. כמו כן, הנאשם קיבל אחריות על מעשיו והתחרט עליהם. אם כי ומנגד, אין להתעלם מהתרשמותו של שירות המבחן, לפיה הנאשם מטשטש את הנסיבות שאפפו את ביצוע העבירות וממזער מחומרתן. במידה רבה, יש בדברים אחרונים אלה כדי ללמד על כך שהנאשם לא הפנים עד תום את חומרת מעשיו.

עוד יש ליתן את הדעת לעובדה כי הנאשם שהה במסגרת תיק זה במעצר מאחורי סורג ובריח וכי במשך תקופה ארוכה נוספת היה משוחרר תחת תנאים מגבילים. ברי כי הליך המעצר אינו עונש או "מקדמה על חשבון העונש", אך סבורתני כי היה בהליך המעצר כדי להעביר לו את המסר הנדרש ולהרתיעו במידה רבה מביצוע עבירות נוספות בעתיד, וייתכן שאף ניתן לשקול שיקול זה במסגרת סעיף 40(3) לחוק העונשין.

עוד ולקולא, נתתי דעתי לנסיבות חייו המורכבות של הנאשם, כפי שהדברים פורטו בתסקיר שירות המבחן מיום 28.12.2016, ושייתכן כי היה בהן כדי להשפיע, ולו במקצת, על ביצוע העבירות. כמו כן, בית המשפט מביא בחשבון את יתר מאפייניו החיוביים של הנאשם, ובכלל זה את העובדה כי הלה אזרח יצרני, משולב בשוק התעסוקה, ואשר מבצע את תפקידו על הצד הטוב ביותר, כפי שהדברים באים לידי ביטוי בשני המכתבים שהתקבלו מאת מעסיקו.

מנגד ולחומרה, שקלתי את העובדה כי הנאשם לא הקפיד לשתף פעולה עם שירות המבחן בכל הנוגע לטיפולו בתחום האלימות הזוגית, כך שאותו מוקד בעייתי וקווי אישיותו שעמדו ברקע לביצוע העבירות, לא אוינו. ולא בכדי, העריך שירות המבחן כי עודנו נשקף מהנאשם סיכון ברמה גבוהה להישנות התנהגות אלימה. ויוער, שירות המבחן ביצע ניסיונות רבים לרתום את הנאשם להליך טיפולי, אולם מעבר לאותו הליך ראשוני שביצע הנאשם, הדבר לא צלח. למרבה הצער, יוצא כי המוטיבציה שהביע הנאשם להשתלב בהליך טיפולי, הובעה מהשפה אל החוץ בלבד. באיזון הראוי בין מכלול השיקולים לקולא לבין כך שהנאשם לא ניאות בצורה מספקת להתגייס להליך טיפולי, כך שעדיין נשקף הימנו סיכון לביצוע עבירות דומות, והעובדה כי מזער מחומרתן של העבירות, נדמה כי על פניו היה מקום לקבל את עתירתה העונשית של המאשימה במלואה ואף נדמה שעמדה זו מבטאת מתן משקל ניכר ומכריע לאותם שיקולים שיש לשקול לקולא ולזקוף לזכותו של הנאשם.

דא עקא, בנסיבותיו החריגות של התיק הנדון, ומאחר שבשל מצבו הבריאותי הנאשם נמצא כאינו כשיר לביצוע עבודות שירות, מצאתי, הגם אם לא בלי התלבטות, להימנע מהשתת רכיב של מאסר בפועל, ואנמק.

תחילה יצוין, כי עם תום שמיעת הטיעונים לעונש, הופנה הנאשם אל הממונה על עבודות השירות על מנת שתתקבל חוות דעת בעניינו. בחוות הדעת מיום 22.10.2017, הודיע הממונה כי הנאשם כשיר לביצוע עבודות השירות ואולם לאור טענותיו של הנאשם כי הוא סובל מבעיות רפואיות שנתגלו בברכו והעובדה כי הוא צפוי לעבור ניתוח ברגלו השמאלית לאחר שעבר ניתוח ברגלו הימנית, הלה נמצא כלא כשיר לביצוע העבודות; בחוות הדעת מיום 13.12.2017, הודיע הממונה כי הלה כשיר לעבודות שירות ואף תואם עבורו מקום השמה. דא עקא, בהמשך, ומשטען הנאשם בפרוטוקול הדיון מיום 26.12.2017, כי מצבו הרפואי הוחמר לאחר שהותקף על ידי נוסע (מספר ימים לאחר פגישתו האחרונה במשרדי הממונה), הלה הופנה על ידי בית המשפט פעם נוספת למשרדי הממונה על מנת שבכל זאת תיבדק האפשרות להשימו במקום הולם ומותאם למצבו הבריאותי. בחוות דעת נוספת מיום 14.01.2018, הודיע כאמור הממונה כי עקב תאונה שעבר, הלה מוגבל אורתופדית וכי על סמך אישור מרופא מומחה וחוות דעת רופא שב"ס לא ניתן לשלבו במערך

עבודות השירות. על דברים דומים חזר הממונה על עבודות השירות גם בחוות הדעת העדכנית מיום 06.06.2018.

למותר לציין, כי מצבו הבריאותי של הנאשם ומוגבלויותו הם אכן מהנתונים שעליהם רשאי, ושלא לומר מחויב, הממונה על עבודות השירות לבסס את חוות דעתו (וראו בעניין זה סעיף 51ב(1)(2)(ו) לחוק העונשין). לצד אלה, כאשר מניעותו של הנאשם לבצע עבודות שירות נובעת מנסיבות שאינן תלויות בו או ברצונו הטוב, אלא אך בשל מצבו הבריאותי-הפיזי שאליו הוא נקלע על כורחו, דומני כי לא יהיה זה צודק או הוגן לגזור עליו חלף מאסר בעבודות שירות (עונש שהיה נגזר עליו אילו מצבו הבריאותי היה שפיר) מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריח, ואפנה בעניין זה לדבריו של כב' השופט (כתוארו אז) א' רובינשטיין ברע"פ 1/09 ג'וג'ו אסרף נ' מדינת ישראל, (17.03.2010):

"נציין כי במובן הערכי אין מצבו של אדם עם מוגבלויות צריך לדעתנו להיות שונה לרעה מזה של כל אדם, לא רק בשל חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות, תשנ"ח-1998, המדבר (סעיף 2) ב'זכותו להשתתפות שיוויונית ופעילה בחברה בכל תחומי החיים', אלא בשל חובת הגינות שאינה טעונה חוק, והיא מעוגנת בערכים אנושיים בסיסיים. הרי לא יתכן, כי אדם עם מוגבלות יאסר במקום שאחר לא יאסר".

דברים אלה של בית המשפט העליון ברורים וחד משמעיים הם, ונדמה שלא בכדי ניתן למצוא כיום בפסיקה השונה לא מעט מקרים שבהם דובר בנאשמים אשר בית המשפט מצא תחילה כי העונש הראוי להם הוא מאסר בעבודות שירות, אולם בשל מצבו הבריאותי שבעטיו הם נמצאו כלא כשירים להשמה בעונש זה, השית עליהם בסופו של יום ענישה מקלה יותר בדמות מאסר מותנה, בין אם לצד צו של"צ ובין אם לאו.

כך למשל, בע"פ 2383/16 קאעוד תמימי חמזה נ' מדינת ישראל, (02.01.2017), דובר בנאשם אשר הורשע בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש. בבית המשפט המחוזי הושת עליו מאסר מאחורי סורג ובריח לתקופה של שלושה חודשים ויום. דא עקא, בית המשפט העליון קיבל את ערעורו והורה על ביטול עונש המאסר, כאשר נימוק מרכזי לכך היה העובדה שעונש המאסר הושת על הנאשם לאחר שהוא נמצא כאינו כשיר לבצע עבודות שירות מטעמים בריאותיים-נפשיים (ולאחר שהוא הופנה לממונה על עבודות שירות מתוך מגמה שהעונש ירוצה בדרך זו). בדומה, בע"פ (מחוזי ירושלים) 2208/10 יוסף גולדציאן נ' מדינת ישראל, (06.05.2010), דובר בנאשם אשר צירף שני תיקים ובסופו של דבר הורשע בעבירות של החזקת סם מסוכן, אספקת סם מסוכן, תקיפה סתם והפרת הוראה חוקית (2 עבירות). לאחר שהנאשם הופנה אל הממונה ונמצא כאינו כשיר להשמה בעבודות שירות, וזאת לנוכח מצבו הבריאותי-נפשי, בית משפט השלום גזר עליו שלושה חודשים מאסר בפועל. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעורו של הנאשם והורה על ביטול עונש המאסר, תוך שציין, בין היתר, כי: **"הגענו לכלל מסקנה שבמצב שבו לא ניתן לשבץ את המערער לעבודות שירות, אין זה ראוי כי הוא יישלח למאסר מאחורי סורג ובריח".**

למקרים נוספים שבהם נמנעו בתי המשפט להשית מאסר בפועל על מי שנמצא כאינו כשיר לבצע עבודות שירות מסיבות רפואיות, ראו: עפ"ג (מחוזי חיפה) 44648-02-15 מדינת ישראל נ' ראיך אבו חמדה, (18.06.2015); ת"פ (שלום קריות) 54158-11-14 מדינת ישראל נ' אנדריי לובנצ'וב, (30.04.2017); ת"פ (שלום קריות) 23917-04-15 מדינת ישראל נ' פלוני, (03.07.2016); ת"פ (שלום רמלה) 21679-04-15 מדינת ישראל נ' שאול בראנץ, (24.02.2016); ת"פ (שלום רחובות) 9524-12-13 מדינת ישראל נ' פלוני, (21.10.2015).

עוד יציין, כי במקרים חריגים יכול מצב בריאותי של נאשם, כשלעצמו, להצדיק סטייה לקולא ממתחם העונש ההולם

(וראו בעניין זה, פסק הדין בעניינו של אורי לופליאנסקי, בע"פ 4456/14 אביגדור קלנר נ' מדינת ישראל, (29.12.2015); וע"פ 4506/15 צבי בר נ' מדינת ישראל, (11.12.2016)). אכן, כל מקרה צריך להיבחן לגופו ולא בכל מקום שבו עסקין בנאשם הלוקה בבריאותו, יביא הדבר מניה וביה לסטייה לקולא ממתחם העונש וממילא גם לא להימנעות מהשתת עונש מאסר. לצד אלה, אין להתעלם מהעובדה כי בהשוואה לאנשים בריאים, נשיאת עונש מאסר היא קשה ופוגענית יותר בעבור אנשים שמצבם הבריאותי רעוע, והרי שהנזק שעלול להיגרם להם כתוצאה מעונש זה הוא רב יותר.

גם במקרה הנדון, בפניי נאשם שמצבו הבריאותי התדרדר עד כדי כך שרופא שב"ס העריך שהוא אינו כשיר לחלוטין לביצוע העבודות, ומכאן ניתן להקיש כי גם שהייה מאחורי סורג ובריה עלולה להרע לו בצורה משמעותית, בוודאי ביחס למי שמצבו הבריאותי שפיר. בהינתן אלה, **וכאשר הייתה נכונות (גם מצדה של המאשימה) לגזור על הנאשם עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות**, דומני כי בנסיבות המתוארות לא יהא זה צודק "להמיר" עונש זה במאסר מאחורי סורג ובריה.

דוק, לא נעלמה מעיני הערכתו של שירות המבחן לפיה מהנאשם עודנו נשקף סיכון להתנהגות אלימה. אולם, בד בבד העריך השירות כי השתלבותו של הלה בהליך טיפולי ייעודי בתחום האלימות הזוגית, והשתלבות המתלוננת בטיפול המתאים לצרכיה, תפחית מרמת הסיכון. אף להתרשמותי, היה בהליכים המשפטיים כדי להרתיע את הנאשם, ומה גם שחיי המעשה מלמדים כי מאז ביצוע העבירות המיוחסות לו, לא שב לבצע עבירות נוספות. עוד אוסיף, כי בכל מקרה גם יוטל על הנאשם עונש מאסר מותנה, שירחף מעל ראשו כחרב מתהפכת וירתיעו מביצוע עבירות נוספות.

27. בהינתן כל אלה - בשים לב למצבו הרפואי של הנאשם, שבעטיו הוא נמצא כלא כשיר לביצוע עבודות שירות וכאשר מלכתחילה סברתי (כפי עתירתה העונשית של המאשימה) כי עונש מאסר בעבודות שירות הוא העונש הראוי לו; לנוכח חלופי הזמן; ועברו הפלילי הנקי של הנאשם - מצאתי כי לא יהיה זה צודק להשית עליו, חלף עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות, עונש מאסר לריצוי בפועל.

עוד ובטרם חתימת גזר הדין, אציין כי התנהגותו של הנאשם ראויה לכל גנאי, ואלמלא הנימוקים המפורטים לעיל, הוא בהחלט היה ראוי לעונש מאסר לריצוי בעבודות שירות, וככל שהוא היה נמצא כלא כשיר מסיבות שקשורות בו (ולא כמו במקרה הנדון מסיבות שאינן תלויות בו), גם למאסר לריצוי מאחורי סורג ובריה. עוד יצוין, כי אם במצבו הרפואי של הנאשם בלבד היה מדובר, ולא באותו צבר נסיבות שפורט קודם לכן, כי הרי שבו לבדו לא היה כדי להביא את בית המשפט למסקנה לפיה יש להימנע מהשתת רכיב של מאסר בפועל. כאמור, **צבר הנסיבות החריגות** שתואר לעיל (ולא המצב הרפואי לבדו) הוא שהביא את בית המשפט למסקנה לפיה ניתן בזו הפעם לנקוט במידת החסד עם הנאשם. אם כי, מצאתי להבהיר לנאשם, כי אם חלילה ישוב לסורו ויעז לנקוט שוב באלימות כלפי המתלוננת או כלפי כל אדם אחר, כי אז נדמה שלא יהיה עוד מקום להתחשב שוב פעם במצבו הבריאותי ובכל יתר המאפיינים שעל פניו ניתן לשקול לקולא, מה שעלול להוביל בסופו של יום לענישה מחמירה. מן הראוי שידעיה זו תרחף מעל ראשו כל העת, ואם הפנמתו בדבר חומרת מעשיו לא תביא לידי כך שהוא ימנע מביצוע עבירות נוספות, אולי אימת הדין תעשה כן.

עוד ייאמר, כי בשים לב למצבו הרפואי של הנאשם, אף לא מצאתי כל טעם להשית עליו עונש בדמות צו של"צ. דא עקא, הדברים יבואו לידי איזון וחומרת המעשים תקבל את ביטוייה ברכיבי הפיצוי והקנס שיושטו עליו.

28. מכל המקובץ לעיל, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר מותנה למשך 9 חודשים, אשר יופעל אם תוך תקופה של 3 שנים מהיום הנאשם יעבור עבירת אלימות מסוג פשע.

ב. מאסר מותנה למשך 4 חודשים, אשר יופעל אם תוך תקופה של 3 שנים מהיום הנאשם יעבור עבירת אלימות מסוג עוון לרבות עבירה של איומים.

ג. הנאשם ישלם פיצוי בסך ₪ 7,500 למתלוננת ע"ת/2.

מצורף בזאת טופס פרטי ניזוק.

הפיצוי יקוזז מסכום ההפקדה שהופקדה ע"י ביהמ"ש בקופת ביהמ"ש במסגרת הליך המעצר מושא תיק זה, ככל שלא קיים עיקול על כספים אלו ואילו היתרה תשולם ב- 5 שיעורים שווים ורצופים כשהראשון שבהם בתוך 30 יום מהיום.

ככל שלא ניתן לקזז את סכום הפיצוי מסכום ההפקדה, הפיצוי ישולם ב- 10 שיעורים שווים ורצופים כשהראשון שבהם בתוך 30 יום מהיום.

כל תשלום בתיק ייזקף תחילה לטובת הפיצוי.

ד. קנס בסך ₪ 2,000 או 20 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב- 10 שיעורים שווים ורצופים, שהראשון שבהם בתוך 90 יום.

ה. הנאשם יחתום על התחייבות כספית על סך ₪ 15,000 שלא לעבור כל עבירת אלימות, לרבות עבירה של איומים, וזאת לתקופה של שלוש שנים מהיום.

אם לא תיחתם ההתחייבות תוך 7 ימים, יאסר הנאשם למשך 10 ימים.

ו. צו מבחן של שירות המבחן למשך שנה מהיום.

הובהרה לנאשם חשיבות שיתוף הפעולה עם שירות המבחן ומשמעות העדר שיתוף הפעולה.

העתק גזר הדין יישלח לשירות המבחן.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, ל' סיוון תשע"ח, 13 יוני 2018, במעמד הצדדים.